

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbija vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge tujine dodatno 5 K. — Kdor hoče sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovoril. — Čuje „Koroškega gospodarja“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprednja eta. — Inzerati se plačuje od enostopne peščice za enkrat 48 vin., ali kar je leto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglase priznava popust. V oddelku „Naša organizacija“ stane beseda 10 vin. — Inzerati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezeptis reklamacije so poštno pošta.

Volitve v Nemški Avstriji.

Volilni boj v Nemški Avstriji je bil preteklo nedeljo, ki je bila volilni dan, končan. Dovoljen je bil drugače, kakor svetovni boj med četverosporzumom in med Nemčijo-Avstrijo. V svetovni vojni je eden izmed nasprotnikov popolnoma zmagal, drugi nasprotnik pa je bil popolnoma premagan. Zmagal je četverosporzum, do tal premagani pa sta Nemčija in Avstrija. V volilnem boju v Nemški Avstriji pa nobeden izmed glavnih nasprotnikov ni zmagal, nobeden ni bil poražen.

Glavna nasprotnika v tej volilni borbi sta si bila socialna demokracija in krščanski socializem. Nobeden ni zmagal tako, kakor je želel in pričakoval, zmagala pa sta oba. Dobila sta približno enako število glasov: socialna demokracija 70, krščanski socialci pa 64, katerim se bodo več ali manj pridružili 3 poslanci štajerske kmečke stranke, vsled česar število krščanskih socialcev naraste na 67.

Na posamezne pokrajine se število mandatov porazdeli tako-le:

	socialni dem.	krščanski soc.	nemški naprednjaki
Nizje Avstrijsko	47	27	9
Gornje Avstrijsko	5	11	6
Solnograško	2	3	2
Štajersko	9	13 + 3 kmečke	2
		stranke	
Koroško	4	2	3
Tirolsko	2	5	1
Predarisko	1	3	—
Skupaj	70	64 + 3	23

Vrhtega sta se izvoljena na Dunaju 1 Čeh in 1 židovski narednjak, torej skupno 162 poslancev.

Ker znaša število vseh mandatov za nemško-avstrijsko narodno zbornico 255, ostane 93 mandatov nezasedenih. To so namreč tiste pokrajine, ki jih imajo v svoji oblasti Čeho-Slovaki, Italijani in Jugoslovani (3 mandati na Štajerskem) in kjer se volitve za Nemško Avstrijo niso mogle in niso smele vršiti.

Znamenite so bile te volitve zaradi tega, ker so bile prve po vojaškem in državnem polomu nekdanje Avstrije. Splošna nezadovoljnost, ki je sledila temu dvojnemu polomu, je prišla v prid socialni demokraciji, za katero so volili ne samo njeni načelni pristaši, marveč tudi tisti mnogostevilni nezadovoljneži, ki samo godrnjajo in zabavljajo in kojih končna sodba je: naj vse vr. . . vzame. Glavne trdnjave socialne demokracije so tamkaj, kjer so množice industrijskega delavstva. Prva trdnjava je kajpada Dunsj, kjer je od 938 000 oddanih glasov nad 500.000 socialno-demokratičnih, dočim je samo nad 200.000 krščansko-socialnih. Ne samo krščanske socialce, marveč širšo politično javnost je razočaralo dejstvo, da ima krščansko-socialna stranka na Dunaju za seboj le eno četrtino vsega volilstva. To je posledica popolnoma krive politike med vojno. Boljše nego Nizje Avstrijsko se je držalo Gornje Avstrijsko in še boljše Štajerska, kjer je krščansko-socialna stranka dosegla prav lepe uspehe, celo v Gradcu. Največji

peraz so doživlele razne liberalne in svobodomišelnne meščanske stranke. Nič jim ni pomagalo, da so se oblekle v demokratiško obleko, prišle so med dva kamna: med socialno demokracijo in krščansko stranko, in bile so razdrobljene in razmličene. — Nekdanji vitezi nemškega liberalizma, ki so se nekaj tako šopirili in komandirali v avstrijskem parlamentu, so tako tepeni, da jih je strah pred svetom. Tako gre politični razvoj sedanjega časa: na eni strani proti krščanska socialna demokracija, na drugi pa krščanska stranka s socialnim programom. Tako je v Nemčiji, tako je v Nemški Avstriji in tako bo tudi drugod. Kar je svobodomišelnega, bo zajadrlo v socialno demokratsko strujo, kar pa čuti krščansko ter hoče na svetu obdržati red ter dati pravico in delati za blagobit vseh stanov, bo se zbralo pod krščansko politično zastavo. Meščanski liberalizem, in naj se tudi imenuje z modernim naslovom demokratizem, izgubiva tla po mestih, na deželi pa tako nikdar ni bil prav doma. Ta razvoj pospešuje politično udejstvovanje ženskega spola, ki se je tokrat prvič udeležil volitev v državno zbornico.

Parlamentsno delovanje v nemško-avstrijski narodni zbornici se bo vršilo v zaamenju kompromisa (pogodbe). Nobena stranka ni tako močna, da bi sama vladala, ne socialno-demokratska, ne krščansko-socialna. Vladati mora ta ali ona edino le v zvezi z drugo. Tako pa se bodo precej obrusili zobje radikalcev in prenapetnežev v socialno-demokratski stranki.

Oddaja konj.

Po nekaterih krajih na naši severni meji je vojaška oblast odredila oddajo konj, ki so bili last stare Avstrije. Pri tem so mnogi slovenski kmetje hudo prehudo prizadeti. Nemški in nemčurški rekvizitorji, posebno mariborski veterinarski nadzornik Fišer (žalostnega spomina) so ogulili našega slovenskega kmeta na meji tako, da mu je ostala v hlevu sama drobnjad. Švabe in nemčurje pa so ti ljudje šteli, kar se je dalo Slovenski kmet je ostal brez vprežne živine. Ko so se pomikali iz Italije vračajoči se vojaški oddelki skozi naše kraje, je ostalo mnogo konj pri naših kmetih. Nekateri kmetje so dali vojaštvu seno in živila. In so zato dobili konje, drugi so zopet konje kupili in so tako ohranili Jugoslaviji mnogo vprežne živine, ki bi sicer prišla v last Nemške Avstrije. Slovenski kmetje, ki so dobili konje, so ob času, ko se je ustanovila Jugoslavija, oddali na našo prošnjo še zadnje boljše goveje živino za preskrbo prebivalstva in vojaštva in so tako pomagali svoji novi domovini v resnih in težkih časih. Ne razumemo torej, za kaj se jim zdaj plačuje dobro s hudim. Po našem mnenju ni bilo posebno dobro premišljeno, v teh razburkanih časih na meji odvzeti slovenskim kmetom konje, njih zadnje vprežne živino. Nemčurji imajo sedaj zopet dovolj prilike, da hujskajo proti Jugoslaviji. Vprašamo pa tudi: S čim bo slovenski kmet v spomladi obdeloval svoje polje? Obračamo se tem potem do generala Maistra, ki je že neštivilnokrat pokazal, da je odkrit prijatelj ljudstva, naj odredi, da bodo do bili slovenski kmetje svoje konje zopet nazaj. Pri zadetih pa priporočamo, da vložijo takoj dobro

utemeljene ter od občinskega in župnega urada potrjeane prošnje na Štajersko obmejno vojaško poveljstvo v Mariboru.

Vstajenja dan za jugosl. trgovino in obrt.

To ni bil navaden shod, ampak zbor, ki sta ga dne 16. feb. sklicala v Narodnem domu „Zveza slovenskih južnoštajerskih zadrug“ in „Trgovsko-obrtno društvo“ v Mariboru. V stvarni razpravi resnih zastopnikov naše trgovine in obrti se je postavil temelj veliki stanovski, pa tudi vseobče koristni zgradbi. To je bil vstajenja dan za jugoslovansko in zlasti našo pokrajinsko trgovino in obrt. Ne več — Gradec, ne več samo Ljubljana, tudi Maribor ima odsej v jugoslovanski trgovini in obrti prevzeti važno, odločujočo vlogo. Zakaj naj bo ravno Maribor srce temu novemu življenju, na to vprašanje nam daje četini odgovor nastopno poročilo:

Zborovanja se je udeležilo častno število zastopnikov trgovine in obrti obojega spola, tudi iz Ljubljane. Shod je otvoril dr. Pipuš, predsedoval je shodu J. Zadravec iz Središča.

Dr. Pipuš je predlagal ustanovitev trgovske in obrtne zbornice za Slov. Štajer in Koroško. Ta predlog je bil končno enoglasno sprejet.

Tudi predlog za izboljšanje prometnih zvez, od Črnega morja do Maribora je našel splošno odobravanje. Dozdaj smo stremili proti severu, odslej kaže smer naši trgovini in obrti na jug. Odprta nam mora biti pot: Zagreb, Belgrad, Solun, Črno morje, Trst, Split, Ogrsko.

Za to potrebujemo izboljšanje prometnih zvez potom novih železnic in uravnavo Drave za parobrodno plovstvo. Železniški načrti: Purkla—Slov. gor.—Ptuj—Rogatec—Brežice; od tu ena smer Zagreb, druga preko Novega mesta na Adrijo. Nujno potrebna kratka zveza: Rogatec—Krapina. Potem Savinjska dolina—Domžale. Predlog je bil sprejet.

Dr. Pipuš je za vso državo važen predlog o izenačenju trgovskega-obrtnega prava v pravnem oziru utemeljeval. Predlog je bil soglasno sprejet.

K točki „Naša organizacija“ je trgovec Weixl podal obširno poročilo. Predlaga ustanovitev šole za učence, za trgovske pomočnike pa izobraževalne šole; tudi za ženske treba takih šol. Višek šolske naobrazbe pa naj se doseže z ustanovitvijo višje trgovske šole v Mariboru. Na ugovore od raznih vnanjih strani, zakaj ravno vse v Mariboru, je govornik zborovalce opozoril, da so ravno tu dani pogoji, ker je gotovo, da se bo ob naši Dravi v doglednem času razvila cvetoča veleindustrija, ki svoje niti razpreže tudi daleč preko naših mej. Eksportna šola naj se ustanovi v Trstu. Isti referent je predlagal tudi: izključitev tujerodne trgovine in obrti iz slov. ozemlja; do